

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی رفسنجان

دانشکده بهداشت

طرح درس (Course Plan): تغذیه کاربردی

نام درس:	تعداد واحد:	نوع واحد:
تغذیه کاربردی	۲(۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)	نظری - عملی
پیش نیاز درس:	فراگیران:	نیمسال:
اصول تغذیه	دانشجویان کارشناسی بهداشت عمومی	دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۲
ساعت کلاس:	مدرس:	آدرس پست الکترونیکی:
۸-۱۰ یکشنبه	دکتر مریم قاسمی	m.ghasemy.mg@gmail.com

هدف کلی درس: آشنایی با تعاریف، اهمیت و مفاهیم تغذیه، نقش تغذیه در حفظ سلامت و ارتقاء سطح سلامت فرد در جامعه و پیشگیری از بیماری ها

جلسه	عنوان جلسه	هدف کلی	اهداف رفتاری	حیطه و سطح یادگیری	وسایل مورد نیاز	روش تدریس
اول ۱۴۰۱/۱۱/۱۶	آشنایی با دانشجویان و کلیات، بیان منابع درسی و سرفصل	آشنایی با نقش و اهمیت تغذیه در بهداشت و سلامت جامعه	<ul style="list-style-type: none"> با نقش و اهمیت تغذیه در بهداشت و سلامت جامعه آشنا شود با الگوهای رژیمی مختلف آشنا شود (سالم و ناسالم) گذار تغذیه ای و پیامدهای ناشی از آن را بشناسد کفایت تغذیه ای دریافت های رژیمی جمعیت را بداند با فواید استراتژی های مبتنی بر غذا آشنا شود با امنیت غذایی آشنا شود با پلی مورفیسم ژنتیکی و نقش نوتری ژنتیک آشنا گردد با برچسب گذاری تغذیه ای آشنا شود با واژه های غنی سازی و مکمل یاری تغذیه ای آشنا شود 	شناختی	ویدئو پروژکتور، تخته و ماژیک	سخنرانی، طرح سوالات جهت بحث در کلاس
دوم ۱۴۰۱/۱۱/۲۳	متابولیسم و انرژی	آشنایی با متابولیسم و انرژی	<ul style="list-style-type: none"> تعریف انرژی را بداند نیاز بدن به انرژی را بشناسد با چگونگی محاسبه انرژی مورد نیاز آشنا شود واحد اندازه گیری انرژی را بداند متابولیسم پایه را تعریف کنید عوامل موثر بر متابولیسم پایه را بشناسد نحوه محاسبه متابولیسم پایه را بداند نیازهای انرژی در گروه های مختلف سنی و جنسی را بداند اجزاء تشکیل دهنده انرژی کل روزانه را بداند 	شناختی	ویدئو پروژکتور، تخته و ماژیک	سخنرانی، طرح سوالات جهت بحث در کلاس

			<ul style="list-style-type: none"> • انرژی مورد نیاز برای فعالیت های مختلف را بداند • گرمزائی ناشی از غذا را تعریف کند • میزان TEF در رژیم های مختلف را بداند 			
سخنرانی، طرح سوالات جهت بحث در کلاس	ویدئو پروژکتور، تخته و ماژیک	شناختی	<ul style="list-style-type: none"> • با نیازهای مواد مغذی دوره نوجوانی آشنا شود • با عوامل موثر بر وضعیت تغذیه دوران نوجوانی آشنا شود • فاکتورهای خطرزا برای کمبود آهن را بشناسد • افزایش اتلاف و نیاز به آهن را بداند • با عادات و رفتارهای غذایی نوجوان آشنا شود • با غربالگری تغذیه ای این دوران آشنا شود • با برخی بیماریها مانند آکنه، چاقی، دیابت، پرفشاری خون و اختلالات خوردن و راهکارهای تغذیه ای در این دوران آشنا شود • میان وعده های سالم برای نوجوانان را نام ببرد 	آشنایی با تغذیه دوران نوجوانی	تغذیه دوران ها	سوم ۱۴۰۱/۱۱/۳۰
سخنرانی، طرح سوالات جهت بحث در کلاس	ویدئو پروژکتور، تخته و ماژیک	شناختی	<ul style="list-style-type: none"> • نیازهای تغذیه ای دوران بزرگسالی را بداند • با موارد مرتبط با سلامت زنان و مردان آشنا شود • با الگوها و گرایشات غذایی دوران بزرگسالی آشنا شود • با موارد نیاز به مکمل یاری تغذیه ای آشنا شود • مواد غذایی عملکردی (FUNCTIONAL FOODS) را بشناسد • با مکانیسم های سم زدایی در بدن آشنا شود 	آشنایی با تغذیه دوران بزرگسالی	تغذیه دوران ها	چهارم ۱۴۰۱/۱۲/۰۷
سخنرانی، طرح سوالات جهت بحث در کلاس	ویدئو پروژکتور، تخته و ماژیک	شناختی	<ul style="list-style-type: none"> • با سطوح پیشگیری تغذیه آشنا شود • با تئوری های پیری آشنا شود • با مبانی تغییرات فیزیولوژیک موثر بر تغذیه دوران سالمندی آشنا شود • مشکلات رایج تغذیه ای دوران سالمندان را بداند 	آشنایی با تغذیه دوران سالمندی	تغذیه دوران ها	پنجم ۱۴۰۱/۱۲/۱۴

			<ul style="list-style-type: none"> • غربالگری تغذیه دوران سالمندان را بداند • ارزیابی تغذیه ای دوران سالمندان را بداند • توصیه های تغذیه ای برای دوران سالمندی را بیان کند 			
سخنرانی، طرح سوالات جهت بحث در کلاس	ویدئو پروژکتور، تخته و ماژیک	شناختی	<ul style="list-style-type: none"> • آمادگی تولید مثل و باروری با رویکرد تغذیه را بداند • نمونه هایی از مواد مغذی مهم در دوره قبل از لقاح و در طی اندام زایی را بشناسد • با عوارض چاقی در بارداری آشنا شود • با تغییرات فیزیولوژیکی در دوران بارداری آشنا شود • اثر وضعیت تغذیه ای بر نتایج بارداری را بیان کند • با نیاز های تغذیه ای دوران بارداری آشنا شود • اهمیت وزن گیری در دوران بارداری را بداند • میزان وزن گیری در دوران بارداری بر اساس BMI مادر را بداند • اهمیت مصرف مکمل آهن و فولات در دوران بارداری را بداند • با بیماری های دیابت و پرفشاری خون در دوران بارداری آشنا شود • با گونه های میکروبی خطرناک برای زنان باردار آشنا شود • مراقبت های تغذیه ای در دوران بارداری را بداند 	آشنایی با تغذیه دوران بارداری	تغذیه دوران ها	ششم ۱۴۰۱/۱۲/۲۱
سخنرانی، طرح سوالات جهت بحث در کلاس	ویدئو پروژکتور، تخته و ماژیک	شناختی	<ul style="list-style-type: none"> • اهمیت تغذیه با شیر مادر را بداند • با ترکیبات شیر مادر آشنا شود • موارد منع شیردهی را بداند • نیاز های تغذیه ای دوران شیر دهی ذکر کند • مراقبت تغذیه ای در دوران شیردهی را بداند 	آشنایی با تغذیه دوران شیردهی	تغذیه دوران ها	هفتم ۱۴۰۱/۱۲/۲۸

			<ul style="list-style-type: none"> • با واژه های Foremilk و Hind milk آشنا شود 			
سخنرانی، طرح سوالات جهت بحث در کلاس	ویدئو پروژکتور، تخته و ماژیک	شناختی	<ul style="list-style-type: none"> • نیازهای تغذیه شیر خوارگی را بداند • تغذیه تکمیلی را بیان کند • زمان معرفی هر یک از مواد غذایی را در دوران شروع تغذیه تکمیلی را بداند • نیازهای تغذیه ای در دو سال اول زندگی را بیان کند • ترکیبات شیر مادر و شیر گاو را با هم مقایسه کند • الگوهای اصول تغذیه نوزاد را بداند 	آشنایی با تغذیه دوران نوزادی	تغذیه دوران ها	هشتم ۱۴۰۲/۰۱/۲۰
سخنرانی، طرح سوالات جهت بحث در کلاس	ویدئو پروژکتور، تخته و ماژیک	شناختی	<ul style="list-style-type: none"> • تغذیه در دوران کودکی • با تعریف دوران کودکی و الگوی رشد آشنا شود • با واژه جبران رشد آشنا شود • بررسی رشد کودک را بیاموزد • با الگوهای دریافت کودک آشنا شود • با تغذیه کودکان پیش دبستانی آشنا شود • کم وزنی و ناتوانی در رشد را تعریف کند • با کمبودها و بیماری ها در این دوران آشنا شود • نیازهای تغذیه ای در این دوران زندگی را بیان کند 	آشنایی با تغذیه در دوران کودکی	تغذیه دوران ها	نهم ۱۴۰۲/۰۱/۲۷
سخنرانی، طرح سوالات جهت بحث در کلاس	ویدئو پروژکتور، تخته و ماژیک	شناختی	<ul style="list-style-type: none"> • هدف از ارزیابی وضعیت تغذیه را بداند • تعریف بررسی تن سنجی ار بداند • نحوه اندازه گیری پارامترهای تن سنجی (دور سر، بازو، کمر، باسن، قد و وزن) را بداند • با استانداردهای سنجش پارامترهای تن سنجی آشنا شود • نحوه ترسیم نمودارهای رشد کودکان (وزن برای سن، قد برای سن، وزن برای قد) را توضیح دهد • مفهوم صدک را در منحنی های رشد بداند 	آشنایی با روش های مختلف ارزیابی وضعیت تغذیه (آنتروپومتریک)	ارزیابی وضعیت تغذیه	دهم ۱۴۰۲/۰۲/۱۰

			<ul style="list-style-type: none"> تفسیر شاخص ها و نمودارها را بداند 			
سخت‌خوانی، طرح سوالات جهت بحث در کلاس	ویدئو پروژکتور، تخته و ماژیک	شناختی	<ul style="list-style-type: none"> نحوه کار با کالیپر را بداند اندازه گیری ضخامت چین پوستی (skin- fold- thickness) را بداند نمایه توده بدن را تعریف نماید تقسیم بندی نمایه توده بدن را بداند روش های مختلف ارزیابی تاریخچه غذایی (یادآمد ۲۴ ساعت – بسامد مصرف – ثبت خوراک) را بشناسد مزایا و محدودیت های هر یک از روش ها را بداند 	آشنایی با روش های مختلف ارزیابی وضعیت تغذیه	ارزیابی وضعیت تغذیه	یازدهم ۱۴۰۲/۰۲/۱۷
سخت‌خوانی، طرح سوالات جهت بحث در کلاس	ویدئو پروژکتور، تخته و ماژیک	شناختی	<ul style="list-style-type: none"> معیارهای آزمایشگاهی تعیین وضع تغذیه را بیان کند با علائم بالینی در ارزیابی وضع تغذیه آشنا شود تفسیر معیارهای آزمایشگاهی را بداند 	آشنایی با روش های مختلف ارزیابی وضعیت تغذیه (بیوشیمیایی)	ارزیابی وضعیت تغذیه	دوازدهم ۱۴۰۲/۰۲/۲۴
سخت‌خوانی، طرح سوالات جهت بحث در کلاس	ویدئو پروژکتور، تخته و ماژیک	شناختی	<ul style="list-style-type: none"> نقش تغذیه در سیستم ایمنی انسان را توضیح دهد. مواد مغذی موثر در پیشگیری از بیماری ها را شناسایی نماید نقش تغذیه در چاقی را توضیح دهد. نقش تغذیه در سندرم متابولیک را توضیح دهد. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ آشنایی با نقش مواد مغذی در سیستم ایمنی ○ آشنایی با مبحث چاقی و سندرم متابولیک 	نقش مواد مغذی در سیستم ایمنی	سیزدهم ۱۴۰۲/۰۳/۰۷
سخت‌خوانی، طرح سوالات جهت بحث در کلاس	ویدئو پروژکتور، تخته و ماژیک	شناختی	<ul style="list-style-type: none"> نقش تغذیه در بیماری های مزمن را تشریح کند نقش تغذیه در دیابت را توضیح دهد نقش تغذیه در سرطان را توضیح دهد نقش تغذیه در بیماری های قلبی را توضیح دهد 	آشنایی با تغذیه در بیماری های مزمن	تغذیه در بیماری های مزمن	چهاردهم ۱۴۰۲/۰۳/۲۱

جهت بحث در کلاس						
ویدئو پروژکتور، تخته و ماژیک وسایل اندازه گیری	عاطفی روانی حرکتی	<ul style="list-style-type: none"> • شرکت در برنامه تغذیه ای و بررسی وضع تغذیه در جمعیت مشخص • تنظیم یک برنامه آموزشی تغذیه برای یک گروه آسیب پذیر • ارائه گزارش کار 			واحد عملی	جلسات پانزدهم الی بیست و دوم

شیوه تدریس:

سخنرانی- انجام محاسبات -پاورپوینت -وایت برد

وظایف دانشجویان:

- ❖ حضور به موقع در کلاس و رعایت نظم و انضباط
- ❖ مشارکت فعال در کلاس
- ❖ مطالعه مطالب جلسه قبل و آمادگی حضور در کلاس درس
- ❖ عدم استفاده از گوشی تلفن همراه در طول کلاس

روش ارزشیابی:

حضور به موقع در کلاس و رعایت نظم و انضباط ۱نمره

مشارکت در بحث و فعال بودن در کلاس ۱نمره تشویقی

امتحان پایان ترم ۱۴ نمره

گزارش کار عملی ۵ نمره (بر اساس عملکرد دانشجو در ارزیابی وضعیت تغذیه، تعیین نیازمندی های گروه های آسیب پذیر- نحوه اجرای فرآیند آموزش تغذیه)

ارائه مقاله یا مطلب مرتبط با درس ۱ نمره تشویقی (اختیاری)

منابع:

- ❖ Mahan LK, Escot-stump, S; Krause's Food and nutrition Therapy. Sanders, PA, USA, 12 ed
- ❖ Kelly DeBruyne L, Pinna K, Whitney E; Nutrition &Diet Therapy. Cengage Learning, MA, USA, The last ed

❖ اصول تغذیه رایبسنون